



JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **24 FEB. 2012**
Kontor: Statsretskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2012-7650-0003
Dok.: 344079

Vedlagt sendes til orientering betænkning nr. 1529/2012 om PET og FE.
Desuden vedlægges den pressemeddelelse om betænkningen, som justits-
ministeren og forsvarsministeren i dag har udsendt.

Betænkningen sendes i høring hos de myndigheder og organisationer mv.,
der er anført på vedlagte fortegnelse. Høringsfristen er fastsat til den 1. ju-
ni 2012.


Morten Bødskov

/ 
Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk



JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Kontor: Statsretskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2012-7650-0003
Dok.: 344138

Fortegnelse over myndigheder mv., der høres over betænkning nr. 1529/2012 om PET og FE

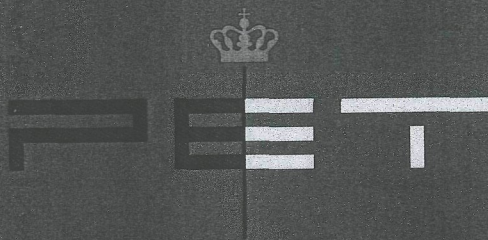
Østre Landsret
Vestre Landsret
Samtlige byretter
Domstolsstyrelsen
Den Danske Dommerforening
Dommerfuldmægtigforeningen
Rigsadvokaten
Foreningen af Offentlige Anklagere
Foreningen af Statsadvokater
Rigspolitiet
Politidirektørforeningen
Politiforbundet
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Advokatrådet
Landsforeningen af Forsvarsadvokater
Institut for Menneskerettigheder
Retssikkerhedsfonden
Retspolitisk Forening
Det Kriminalpræventive Råd
Amnesty International
Kommunernes Landsforening
Danske Advokater
Danske Regioner
Datatilsynet
Forsvarskommandoen
Hjemmeværnskommandoen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Forsvarets Efterretningstjeneste
Forsvarets Auditørkorps
Forsvarets Personeltjeneste
Beredskabsstyrelsen
Offentligt Ansattes Organisationer
Hærens Konstabel- og Korporalforening
Centralforeningen for Stampersonel
Akademikernes Centralorganisation
Hovedorganisationen af Officerer i Danmark
Foreningen af Forsvarets Auditørfuldmægtige
Centralorganisationen af 2010 – CO10
Foreningen af Forsvarets Auditører



JUSTITIS MINISTERIET

FORSVARSMINISTERIET



Betænkning om PET og FE Betænkning nr. 1529

Kronologisk fortegnelse over betænkninger

2010

- 1513 Betænkning om optagelse og protokollering af forklaringer i straffesager
- 1514 Betænkning om farlige hunde
- 1515 Betænkning om det videnskabetiske komitesystem i Danmark
- 1516 Betænkning om offentlige myndigheders offentliggørelse af kontrolresultater, afgørelser mv.
- 1517 Beretning om elektronisk aftaleindgåelse og handel
- 1518 Betænkning om ægtefælleskifter
- 1519 Betænkning om revision af dødsboskifteloven
- 1520 Betænkning om huseftersynsordningen
- 1521 Betænkning om insiderhandel
- 1522 Reform af den civile retspleje VI
- 1523 Betænkning om en fremtidig statsadvokatordning

2011

- 1524 Betænkning om revision af hundeloven
- 1525 Betænkning om konkurskarantæne
- 1526 Betænkning om tilhold, opholdsforbud og bortvisning
- 1527 Provstestillingen og provstiets funktion
- 1528 Betænkning om revision af reglerne om forkyndelse

2012

- 1529 Betænkning om PET og FE
- 1530 Ikke offentliggjort

Betænkning om PET og FE

Betænkning nr. 1529
København 2012

Betænkning om PET og FE

Betænkning nr. 1529

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)
eller hos

Rosendahls - Schultz Grafisk Distribution

Herstedvang 10

2620 Albertslund

Telefon: 43 22 73 00

Fax: 43 63 19 69

distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

ISBN: 978-87-92760-12-8

ISBN: 978-87-92760-13-5 (e-udgave)

Tryk: Rosendahls - Schultz Grafisk A/S

Pris: Kr. 150 pr. bog incl. moms

KAPITEL 1	16
INDLEDNING	16
1. UDVALGETS NEDSÆTTELSE OG KOMMISSORIUM	16
2. UDVALGETS SAMMENSÆTNING	21
3. UDVALGETS FORTOLKNING AF KOMMISSORIET	24
3.1. Nødvendigheden af efterretningstjenester under nutidens forhold	24
3.2. Det Parlamentariske Kontroludvalg	24
3.3. PETs organisatoriske forhold	25
3.4. Straffeprocessuelle tvangsindgreb	25
3.5. Særligt om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE)	26
3.6. Behandling af sager om sikkerhedsgodkendelse af personer	26
3.7. I Danmark hjemmehørende personer og organisationer	27
4. LOVGIVNINGSMÅLTILTAG MV. EFTER UDVALGETS NEDSÆTTELSE	29
4.1. Indledning	29
4.2. PET-kommissionen	30
4.2.1. Nedsættelse af PET-kommissionen	30
4.2.2. PET-kommissionens beretning	31
4.3. Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven)	31
4.4. Lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v.	32
4.5. Lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet)	32
4.6. Initiativer iværksat på baggrund af rapporten fra november 2005 fra den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse	34
4.6.1. Indledning	34
4.6.2. Overførelse af dele af opgaver fra Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) til PET	34
4.6.3. Indførelse af udtrykkelig hjemmel i forsvarsloven til, at FE ved efterretningsindhentning rettet mod forhold i udlandet også kan medtage oplysninger om personer, som er hjemmehørende i Danmark	36
4.6.4. Indførelse af et særligt lovrundlag for tjenesternes udveksling af oplysninger og tilvejebringelse af lovhjemmel for PET til at indhente oplysninger fra andre myndigheder	37
5. NYE ADMINISTRATIVE REGLER	39
5.1. PETs retningslinjer af 1. maj 2009 vedrørende kilder	39
5.2. Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for Politiets Efterretningstjeneste	40
5.3. Justitsministeriets retningslinjer af 7. december 2009 for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger mv.	40
5.4. Justitsministeriets og Forsvarsministeriets kommissorium for Tilsynsudvalget vedrørende politiets og forsvarets efterretningstjenesters behandling af personoplysninger (Wamberg-udvalget)	40
5.5. Forsvarsministeriets retningslinjer af 12. maj 2010 for Forsvarets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger mv. om danske statsborgere og herboende udlændinge	41
KAPITEL 2	42
SAMMENFATNING AF UDVALGETS OVERVEJELSER OG FORSLAG	42
1. INDLEDNING	42
2. SAMMENFATNING AF BETÆNKNINGENS KAPITLER	42

KAPITEL 3	57
HISTORISK BESKRIVELSE AF POLITIETS EFTERRETNING SARBEJDE	57
1. INDLEDNING	57
2. ORGANISERINGEN AF POLITIETS EFTERRETNING SARBEJDE	58
2.1. Tiden fra begyndelsen af det 20. århundrede til besættelsen	58
2.1.1. De kommunale politikorps og generalstaben	59
2.1.2. Statspolitiet	59
2.1.3. Retsplejereformen i 1919	60
2.1.4. Udviklingen frem til indførelsen af enhedspolitiet i 1937	60
2.1.5. Københavns Opdagelsespolitets afdeling D	61
2.1.6. Enhedspolitiet – Rigspolitichefen	62
2.1.7. Rigspolitichefens Sikkerhedspoliti	62
2.2. Rigspolitichefens Efterretningsafdeling (REA)	64
2.3. Oprettelsen af PET	64
2.4. Organiseringen af efterretningsarbejdet i nyere tid	65
2.4.1. Efterretningsafdelingens rolle i forhold til politikredsene	65
2.4.2. Efterretningstjenesten i Storkøbenhavn	66
2.4.3. Organiseringen af efterretningstjenesten i resten af landet	66
3. GENERELLE RETNINGSLINJER FOR EFTERRETNINGSTJENESTENS VIRKSOMHED – OPGAVER OG MIDLER	67
3.1. Formål og opgaver	68
3.1.1. Cirkulære af 31. maj 1947	68
3.1.2. Cirkulære og instruks af 24. januar 1952	69
3.1.3. Instruks af 30. november 1953	71
3.1.4. Instruks af 9. maj 1996	73
3.1.5. Opsamling på regelsættene fra 1947, 1952, 1953 og 1996	76
3.1.6. Instruks af 7. december 2009 til chefen for Politiets Efterretningstjeneste	76
3.2. Efterretningstjenestens midler og virkemåde, herunder spørgsmålet om registrering	77
3.2.1. Cirkulære af 31. maj 1947 og Justitsministeriets meddelelse af 4. maj 1948	77
3.2.2. Cirkulære og instruks af 24. januar 1952	78
3.2.3. Instruks af 30. november 1953	79
3.2.4. Regeringserklæringen af 30. september 1968	80
3.2.5. Bestemmelser af 9. maj 1996	82
3.2.6. Justitsministeriets retningslinjer af 7. december 2009 for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger mv.	84
3.2.7. Instruks af 7. december 2009 til chefen for Politiets Efterretningstjeneste	84
3.3. PETs interne retningslinjer	84
4. SÆRLIGE REGLER OM KONTROL MED OG STYRING AF PET	85
4.1. Justitsministeren og regeringen	85
4.1.1. Justitsministerens kontrol	85
4.1.2. Regeringens kontrol	87
4.2. Wamberg-udvalget	87
4.3. Parlamentarisk kontrol	88
4.3.1. Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne	88
4.3.2. Revision og ombudsmandskontrol	89
4.4. Domstolskontrol	89

KAPITEL 4	90
PETS OPGAVER	90
1. INDLEDNING	90
2. STRAFFELOVENS KAPITEL 12 OG 13	92
2.1. Straffelovens kapitel 12	93
2.1.1. Indledning	93
2.1.2. Straffelovens §§ 98-101	93
2.1.3. Straffelovens §§ 102-105	95
2.1.4. Straffelovens §§ 106-110 a	98
2.1.5. Straffelovens §§ 110 b-110 e	102
2.1.6. Straffelovens § 110 f	104
2.2. Straffelovens kapitel 13	105
2.2.1. Straffelovens §§ 111-113 og 115	106
2.2.2. Straffelovens §§ 114-114 h	107
2.2.3. Straffelovens §§ 116-117	118
2.2.4. Straffelovens § 118	118
2.2.5. Straffelovens § 118 a	119
2.2.6. Straffelovens § 136, stk. 2	120
3. PETS OPGAVER VEDRØRENDE FORBRYDELSESR OMFATTET AF STRAFFELOVENS KAPITEL 12 OG 13	120
3.1. Gældende ret	120
3.2. Udvalgets overvejelser	123
3.2.1. Terrorisme	124
3.2.2. Ekstremisme	124
3.2.3. Spionage	125
3.2.4. Proliferation mv.	125
4. DEN ALVORLIGSTE ORGANISEREDE KRIMINALITET	126
4.1. Gældende ret	126
4.2. Udvalgets overvejelser	129
5. TRUSSELSVURDERINGER	130
5.1. Gældende ret	130
5.2. Udvalgets overvejelser	130
6. BISTAND TIL DET ØVRIGE POLITI	131
6.1. Gældende ret	131
6.2. Udvalgets overvejelser	133
7. UNDERRETNING AF JUSTITSMINISTEREN	133
7.1. Gældende ret	133
7.2. Udvalgets overvejelser	134
8. FOREBYGGENDE SIKKERHED	134
8.1. Gældende ret	134
8.1.1. Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for Politiets Efterretningstjeneste	134
8.1.2. Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001	136
8.1.2.1. Cirkulærets formål	136
8.1.2.2. PET er national sikkerhedsmyndighed	136
8.1.2.3. Klassifikationsgrader	137
8.1.2.4. Sikkerhedsgodkendelse	137
8.1.2.5. Nærmere om sagsforløbet	138
8.1.3. Fly- og søfartssikkerhed	140

8.2. Udvalgets overvejelser.....	140
9. PERSONBESKYTTELSE OG ANDRE SIKKERHEDSOPGAVER	142
9.1. Gældende ret	142
9.2. Udvalgets overvejelser.....	143
10. UDLÆNDINGESAGER.....	144
10.1. Gældende ret	144
10.2. Udvalgets overvejelser.....	146
11. SAMMENFATNING.....	146
KAPITEL 5	147
PETS BEHANDLING AF OPLYSNINGER	147
1. INDLEDNING	147
2. GÆLDENDE RET	148
2.1. Regler om PETs behandling af oplysninger.....	148
2.1.1. Administrative forskrifter	148
2.1.1.1. Regeringserklæringen af 30. september 1968	148
2.1.1.2. Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for PET.....	149
2.1.1.3. Justitsministeriets retningslinjer af 7. december 2009 for PETs behandling af personoplysninger mv.	149
2.1.1.4. Andre administrative forskrifter for PET	154
2.1.2. Retsplejelovens § 116.....	154
2.2. Dansk rets almindelige regler om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger	163
2.2.1. Princippet om saglig forvaltning mv.	163
2.2.2. Regler om tavshedspligt	163
2.2.3. Regler om videregivelse af oplysninger	165
2.2.3.1. Videregivelse inden for samme forvaltningsmyndighed (intern videregivelse)	165
2.2.3.2. Videregivelse mellem danske forvaltningsmyndigheder.....	166
2.2.3.3. Videregivelse af oplysninger til private	168
2.2.3.4. Videregivelse af oplysninger til udenlandske myndigheder.....	169
2.3. Internationale konventioner	170
2.3.1. Artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention	170
2.3.2. Europarådets rekommandation R(87) 15 af 17. september 1987	171
3. PERSONDALOVEN	172
3.1. Indledning	172
3.2. Beskrivelse af lovens regler i hovedtræk.....	173
3.2.1. Lovens område.....	173
3.2.1.1. Fysiske personer.....	173
3.2.1.2. Manuel behandling af oplysninger	173
3.2.2. Begrebet "behandling" af oplysninger	174
3.2.3. Materielle regler om behandling af oplysninger	174
3.2.3.1. Grundlæggende regler for behandling af oplysninger	174
3.2.3.2. Behandling af personoplysninger efter persondatalovens § 6, stk. 1 ("§ 6-oplysninger")	175
3.2.3.3. Behandling af følsomme personoplysninger efter persondatalovens § 7 ("§ 7-oplysninger") og § 8 ("§ 8-oplysninger").....	177
3.2.3.4. Overførsel af oplysninger til tredjelande.....	178
3.2.3.5. Behandlingssikkerhed	179
3.2.4. Den registreredes rettigheder	180
3.2.5. Krav om tilsyn, anmeldelse mv.	182

3.2.6. Beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for Den Europæiske Union mv.	182
3.3. Forholdet mellem den almindelige datalovgivning mv. og den virksomhed, der udøves af PET og FE	183
4. PETs BEHANDLING AF OPLYSNINGER I PRAKSIS	186
4.1. Hvem behandler PET oplysninger om?	186
4.2. Hvilke oplysninger indsamler PET?	187
4.3. PETs opbevaring af oplysninger	189
4.3.1. Registre	189
4.3.2. Støttedatabaser	191
4.3.3. Personikkerhedsdatabaser	193
4.3.4. Journalsystemet	195
4.3.5. Oplysninger uden for registre, databaser og journalsystemet	195
4.4. PETs anvendelse af oplysninger	196
4.5. PETs videregivelse af oplysninger	197
4.6. Integration mellem PETs forskellige informationsdatabaser og fritekstsøgning	199
4.7. PETs revision og sletning af oplysninger	199
5. UDVALGETS OVERVEJELSER	201
5.1. Indledning	201
5.2. Forholdet til den almindelige databeskyttelseslovgivning (persondataloven)	202
5.3. Behov for undtagelser fra persondataloven	206
5.3.1. Lovens kapitel 8 og 10	206
5.3.2. Persondatalovens tilsynsregler mv.	207
5.3.3. Persondatalovens §§ 6-8 – betingelserne for behandling af personoplysninger	208
5.3.3.1. Indledning	208
5.3.3.2. Retsplejelovens § 116, stk. 1, og forsvarslovens § 13, stk. 4	209
5.3.3.3. Overførelse af kriteriet "kan have betydning" i retsplejelovens § 116, stk. 1, og forsvarslovens § 13, stk. 4, til PETs tilvejebringelse af oplysninger	210
5.3.3.4. Retsplejelovens § 116, stk. 2	211
5.3.3.5. Overførelse af kriteriet "må antages at have betydning" i retsplejelovens § 116, stk. 2, til andre behandlingsformer	213
5.3.3.6. Særligt om PETs interne behandling af personoplysninger til brug for andre opgaver end PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13	216
5.3.3.6.1. Indledning	216
5.3.3.6.2. Ikke-følsomme oplysninger – persondatalovens § 6 ("§ 6-oplysninger")	217
5.3.3.6.3. Følsomme oplysninger – persondatalovens §§ 7 og 8 ("§ 7- og § 8-oplysninger")	218
5.3.3.7. Særligt om luftfartslovens § 148 a og udlændingelovens § 45 a	219
5.3.3.7.1. Luftfartslovens § 148 a	219
5.3.3.7.2. Udlændingelovens § 45 a	222
5.3.3.7.3. Betydningen af luftfartslovens § 148 a og udlændingelovens § 45 a for de anbefalede betingelser for behandling	222
5.3.3.7.4. Samspillet mellem reglerne om indsamling og indhentning af oplysninger og de foreslåede generelle regler om intern behandling og videregivelse af personoplysninger	223
5.4. Behandling af oplysninger om juridiske personer (foreninger, organisationer og virksomheder) ...	224
5.5. Videregivelse af oplysninger	225
5.5.1. Videregivelse til FE	226
5.5.2. Specielt om videregivelse til Regeringens Sikkerhedsudvalg, Embedsmandsudvalget for sikkerhedsspørgsmål og Tilsynet med PET (PET-tilsynet)	227

5.5.3. Videregivelse til andre danske forvaltningsmyndigheder, private, udenlandske myndigheder og internationale organisationer.....	227
5.5.4. Videregivelse af andre oplysninger end personoplysninger.....	231
5.6. Manuel behandling af personoplysninger, der hverken er eller vil blive indeholdt i et register.....	231
5.7. Frister for PETs opbevaring af oplysninger.....	232
5.8. PETs opbevaring af og søgning i oplysninger.....	234
6. SAMMENFATNING.....	234
KAPITEL 6.....	240
PETS BEHANDLING AF OPLYSNINGER OM LOVLIG POLITISK.....	240
VIKRSOMHED.....	240
1. INDLEDNING.....	240
2. DEN POLITISKE DEBAT OM REGISTRERING PÅ DET POLITISKE OMRÅDE.....	241
2.1. Indledning.....	241
2.2. 1940'erne.....	242
2.3. 1950'erne.....	246
2.4. 1960'erne.....	250
2.5. 1970'erne.....	265
2.6. 1980'erne.....	267
2.7. 1990'erne.....	268
2.8. 2000'erne.....	268
3. GÆLDENDE RET.....	273
3.1. Indledning.....	273
3.2. Administrative forskrifter for PET.....	273
3.2.1. Regeringserklæringen af 30. september 1968.....	273
3.2.2. Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for PET.....	275
3.2.3. Justitsministeriets retningslinjer af 7. december 2009 for PETs behandling af personoplysninger mv. ...	275
4. PETS BEHANDLING AF OPLYSNINGER I PRAKSIS.....	276
5. PERSONDATALOVEN.....	277
5.1. PET.....	277
5.2. Andre myndigheder.....	278
6. UDVALGETS OVERVEJELSER.....	278
6.1. Indledning.....	278
6.2. Regeringserklæringen af 30. september 1968 og ikraftsættelse for PET af en række af persondatalovens regler.....	279
6.3. Udformningen af et forbud i lovsform mod behandling af personoplysninger om lovlig politisk virksomhed.....	282
6.3.1. Lovlig politisk virksomhed.....	282
6.3.2. Her i landet hjemmehørende personer.....	285
6.3.3. Undtagelser.....	285
6.3.3.1. Indledning.....	285
6.3.3.2. Sager om meddelere mv.	286
6.3.3.3. Sager om sikkerhedsundersøgelser.....	286
6.3.3.4. Sager om personer, som beskyttes ved livvagtjeneste mv.	286
6.3.3.5. Andre sager.....	287
6.3.3.6. Bipersoners udøvelse af lovlig politisk virksomhed.....	288

6.3.4. Behandling af oplysninger	288
6.3.5. Sager om politiske foreninger og organisationer	289
6.3.6. Administrative regler	291
7. SAMMENFATNING	291
KAPITEL 7	292
PETS SAMARBEJDSPARTNERE OG VIRKEMIDLER	292
1. INDLEDNING	292
2. PETS SAMARBEJDSPARTNERE	292
2.1. Politiet	292
2.2. Andre danske myndigheder end politiet og FE	293
2.3. FE	294
2.3.1. 2009-instruksen	294
2.3.2. Retsplejelovens § 116, stk. 1, og forsvarslovens § 13, stk. 3 og 4	294
2.4. Private	294
2.5. Udenlandske myndigheder	295
2.5.1. 2009-instruksen	295
2.5.2. Nærmere om samarbejdet	295
3. UDVALGETS OVERVEJELSER	297
3.1. Samarbejdet mellem PET og danske myndigheder og private	297
3.2. Samarbejdet med udenlandske myndigheder	297
3.2.1. Generelle bemærkninger	297
3.2.2. Forholdet til stater med afhøringsmetoder og straffeformer, der strider mod danske normer	298
4. UDVALGETS KOMMISSORIUM	300
5. NOGLE TERMINOLOGISKE BEMÆRKNINGER	301
6. GÆLDENDE RET	303
6.1. Indledning	303
6.2. Retsplejelovens regler	304
6.2.1. Retsplejelovens § 116, stk. 2	304
6.2.2. Retsplejelovens § 742, stk. 2	304
6.2.3. Retsplejelovens § 752, stk. 3	305
6.2.4. Retsplejelovens regler om straffeprocessuelle tvangsindgreb	305
6.2.4.1. Indgreb i meddelelshemmeligheden	306
6.2.4.2. Observation	308
6.2.4.3. Dataaflæsning	309
6.2.4.4. Ransagning	310
6.2.4.5. Beslaglæggelse og edition	311
6.2.5. Agenter mv.	312
6.2.5.1. Retsplejelovens regler	312
6.2.5.1.1. Afhøringer	312
6.2.5.1.2. Agenter	312
6.2.5.2. PETS brug af agenter	314
6.3. Administrative regler om PETS virkemidler	315
6.3.1. Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for PET	315
6.3.2. Rigsadvokatens meddelelse nr. 2/2005 om retningslinjer vedrørende meddelere	316
6.3.3. PETS retningslinjer af 1. maj 2009 vedrørende kilder	317
7. UDVALGETS OVERVEJELSER	319
7.1. Straffeprocessuelle tvangsindgreb	319

7.2. Kilder	319
7.2.1. Personelle kilder	319
7.2.2. Ikke-personelle kilder	320
7.2.3. Udvalgets overvejelser	320
7.2.3.1. Principielle overvejelser om brug af civile personer til løsning af politiets opgaver	320
7.2.3.2. Udvalgets forslag	322
7.3. Agenter	322
7.4. Undersøgelser	323
7.5. Registre	325
7.6. Andre virkemidler	325
7.6.1. Præventive samtaler	326
7.6.2. Dialog og kontaktfora	326
8. SAMMENFATNING	328
KAPITEL 8	330
INDSIGT I OPLYSNINGER HOS PET	330
1. INDLEDNING	330
2. GÆLDENDE RET	331
2.1. Indledning	331
2.2. Almindelige bemærkninger om indsigtret	332
2.3. Forvaltningslovens regler om partens aktindsigt	333
2.4. Offentlighedslovens regler om egenaccess	335
2.5. Retsplejelovens regler om sigtedes aktindsigt i straffesager	337
2.5.1. Sigtedes aktindsigt i verserende sager	338
2.5.2. Sigtedes aktindsigt i endeligt afsluttede sager	339
2.6. Arkivloven	340
2.6.1. Arkivlovens regler i hovedtræk	340
2.6.2. PETs praksis i relation til arkivloven	343
2.7. Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001 vedrørende sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO, EU eller WEU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt	343
2.8. Indsigt i PETs oplysninger	344
2.8.1. Indsigt i PETs edb-registre	345
2.8.2. Indsigt i PETs manuelle registre	345
2.8.3. Indsigt i PETs journaloplysninger	346
2.8.4. Indsigt i sager hos PET	347
2.8.4.1. Sager inden for strafferetsplejen	347
2.8.4.2. Andre sager	349
2.8.5. Særligt om PETs afgørelser om sikkerhedsgodkendelse	350
3. PRAKSIS OM EFTERRETNINGSTJENESTENS BEHANDLING AF ANMODNINGER FRA ENKELTPERSONER OM IND SIGT I OPLYSNINGER OM VEDKOMMENDE SELV	351
4. PERSONDATALOVENS REGLER OM DEN REGISTREREDES IND SIGTSRET	355
4.1. Indledning	355
4.2. Forholdet mellem persondataloven, forvaltningsloven og offentlighedsloven	356
4.3. Beskrivelse i hovedtræk af persondatalovens regler om indsigtret	357
4.3.1. Indholdet af indsigtretten	357
4.3.2. Undtagelser fra indsigtret	359

4.3.2.1. Registerlovudvalgets og Justitsministeriets overvejelser	359
4.3.2.2. Undtagelse efter persondatalovens § 32, stk. 1	360
4.3.2.3. Undtagelse efter persondatalovens § 32, stk. 2	362
4.3.2.4. Øvrige undtagelser	363
5. UDVALGETS OVERVEJELSER	364
5.1. Indledning	364
5.2. Hensyn for og imod direkte indsigtret	365
5.2.1. Hensyn for en direkte indsigtret	365
5.2.2. Hensyn imod direkte indsigtret	366
5.3. Udvalgets overvejelser vedrørende direkte og indirekte indsigtret	367
5.3.1. Direkte indsigtret	367
5.3.2. Indirekte indsigtret	369
5.3.3. Direkte indsigtret i særlige tilfælde	370
6. SAMMENFATNING	370
KAPITEL 9	372
MIDLERTIDIG ADGANG TIL HISTORISKE OPLYSNINGER HOS PET	372
1. INDLEDNING	372
2. GÆLDENDE RET	374
3. DEN NORSKE ORDNING	374
4. PET-KOMMISSIONEN	378
5. UDVALGETS OVERVEJELSER	385
5.1. Indledning	385
5.2. Udformningen af en midlertidig historisk indsigtret	386
5.2.1. Afgrænsningen af den historiske periode en eventuel indsigtsskema skal gælde for	386
5.2.2. Kan en historisk indsigtsskema meningsfuldt indføres i betragtning af, at der hos PET kun er bevaret et begrænset antal historiske personsager?	387
5.2.3. En historisk indsigtsskema, der bygger på retsbrudsbetragtninger (den norske model)	389
5.2.4. En historisk indsigtsskema som supplement til PET-kommissionens beretning	390
5.2.5. Undtagelser fra en historisk indsigtret	391
5.2.6. Administration af en historisk indsigtsskema	391
5.2.6.1. Administration ved et særligt nævn og ankenævn	391
5.2.6.2. Administration ved PET og PET-tilsynet	392
5.2.7. Skal en historisk indsigtret kombineres med ret til erstatning og genmæle?	393
6. SAMMENFATNING	393
KAPITEL 10	395
REVISION MV. AF PETS REGNSKABER	395
1. INDLEDNING	395
2. LØN- OG DRIFTSUDGIFTER	395
2.1. Oversigt over personale, personaleomkostninger og øvrige omkostninger	395
2.2. Revisionen af udgifterne	396
2.3. Udvalgets bemærkninger	397
3. SÆRLIGE UDGIFTER	397
3.1. Karakteren og omfanget af de særlige udgifter	397
3.2. Revisionen af de særlige udgifter	398
3.3. Forholdet til skattemyndigheder, sociale myndigheder, arbejdsløshedskasser mv.	399

3.4. Udvalgets bemærkninger.....	400
3.4.1. Skattepligt mv.....	400
3.4.2. Revision og kontrol.....	402
4. SAMMENFATNING.....	403
KAPITEL 11.....	404
SÆRLIG KONTROL MED PET.....	404
1. INDLEDNING.....	404
2. NÆRMERE OM KOMMISSORIETS RÆKKEVIDDE.....	406
3. DEN EKSISTERENDE KONTROL MED PET.....	407
3.1. <i>Indledning</i>	407
3.2. <i>Særligt om Wamberg-udvalget</i>	407
3.3. <i>Øvrig kontrol</i>	410
3.3.1. Den ansvarlige minister – regeringen.....	410
3.3.2. Domstolskontrol.....	410
3.3.3. Tjenestemandsansvar mv.....	411
3.3.4. Parlamentarisk kontrol mv.....	411
4. PET-KOMMISSIONENS BERETNING.....	412
5. UDVALGETS OVERVEJELSER.....	418
5.1. <i>Indledning</i>	418
5.2. <i>Generelt om formålet med kontrol</i>	419
5.3. <i>Særligt om kontrol med efterretningstjenester</i>	419
5.4. <i>Hensynet til PETs varetagelse af sine opgaver</i>	420
5.5. <i>Oprettelse af et nyt, særligt organ</i>	421
5.6. <i>Kontrolformer</i>	424
5.6.1. Kontrol med PETs behandling af oplysninger.....	424
5.6.2. Forudgående eller efterfølgende kontrol.....	425
5.7. <i>Nærmere om tilsynet</i>	426
5.8. <i>Ikke tilsyn med den ansvarlige minister</i>	429
5.9. <i>Tilsynets oplysningsgrundlag</i>	430
5.10. <i>Tilsynets reaktionsmuligheder</i>	431
5.11. <i>Årsberetning</i>	433
6. SAMMENFATNING.....	434
KAPITEL 12.....	436
FES OPGAVER OG VIRKSOMHED.....	436
1. INDLEDNING.....	436
2. DEN MILITÆRE EFTERRETNINGSTJENESTES HISTORIE OG UDVIKLING.....	439
2.1. <i>Tjenestens organisering</i>	439
2.1.1. Tiden før, under og umiddelbart efter anden verdenskrig.....	439
2.1.2. Forsvarsstabens Efterretningsafdeling.....	440
2.1.3. Forsvarets Efterretningstjeneste.....	440
2.1.4. FEs nuværende organisatoriske placering og struktur.....	440
2.1.4.1. FEs organisatoriske placering.....	440
2.1.4.2. FEs organisation.....	441
3. FES OPGAVER.....	442

1.1. Opgaver under den kolde krig.....	442
1.2. Nye opgaver og tilpasninger.....	444
1.3. Nærmere om FE's opgaver.....	445
3.3.1. FE's opgaver som efterretningstjeneste.....	445
3.3.1.1. FE's opgaver som udenrigsefterretningstjeneste.....	446
3.3.1.2. FE's opgaver som militær efterretningstjeneste.....	447
3.3.2. FE's opgaver som militær sikkerhedstjeneste.....	448
1.4. Løbende ekstern information og kontrol.....	450
4. FE's BEHANDLING (INDHENTNING, INTERN BEHANDLING, VIDEREGIVELSE) AF OPLYSNINGER.....	451
4.1. Indledning.....	451
4.2. FE's behandling af oplysninger som udenrigsefterretningstjeneste, herunder militær efterretningstjeneste.....	452
4.2.1. FE's indhentning af oplysninger.....	452
4.2.1.1. Generelt.....	452
4.2.1.2. Særligt om forsvarslovens § 13, stk. 3.....	452
4.2.2. FE's anvendelse af oplysninger.....	457
4.2.2.1. Generelt om FE's anvendelse af oplysningerne.....	457
4.2.2.2. Specielt om FE's anvendelse af oplysninger medtaget i medfør af § 13, stk. 3 (oplysninger om danske statsborgere og personer, der opholder sig i Danmark).....	458
4.2.3. FE's videregivelse af oplysninger.....	459
4.2.3.1. Generelt om FE's videregivelse af oplysninger.....	459
4.2.3.2. Videregivelse af personoplysninger til udenlandske myndigheder.....	459
4.2.3.3. Specielt om videregivelse af oplysninger til PET (forsvarslovens § 13, stk. 4).....	460
4.2.3.4. Specielt om udlændingelovens § 45 a, stk. 2 (videregivelse til udlændingemyndighederne mv.)...	462
4.2.3.5. Videregivelse til andre danske myndigheder end PET og udlændingemyndighederne. Videregivelse til privatpersoner, virksomheder og organisationer.....	463
4.3. FE's behandling af oplysninger som militær sikkerhedstjeneste.....	463
4.3.1. FE's indhentning af oplysninger.....	463
4.3.2. FE's interne anvendelse af oplysninger.....	465
4.3.3. Nedlagte personregistre.....	467
4.3.4. FE's videregivelse af oplysninger.....	468
4.3.5. Fælles regler for FE's behandling af personoplysninger mv. om danske statsborgere og herboende udlændinge.....	469
4.4. Wamberg-udvalgets kontrol.....	470
4.4.1. Justitsministeriets og Forsvarsministeriets Kommissorium af 7. december 2009 for Tilsynsudvalget vedrørende politiets og forsvarrets efterretningstjenesters behandling af personoplysninger (Wamberg-udvalget).....	470
4.4.2. Forsvarsministeriets Retningslinjer af 12. maj 2010 for Forsvarets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger om danske statsborgere og herboende udlændinge.....	471
5. UDVALGETS OVERVEJELSER.....	472
5.1. Indledning.....	472
5.2. FE's behandling (indhentning, interne behandling og videregivelse) af oplysninger om i Danmark hjemmehørende personer og organisationer.....	473
5.2.1. FE's indhentning af oplysninger.....	474
5.2.1.1. FE's indsamling og indhentning af oplysninger som udenrigsefterretningstjeneste, herunder militær efterretningstjeneste.....	474
5.2.1.1.1. Generelt.....	474
5.2.1.1.2. Specielt om forsvarslovens § 13, stk. 3.....	474
5.2.1.2. FE's indsamling og indhentning af oplysninger som militær sikkerhedstjeneste.....	476

5.2.2. FEs interne behandling af oplysninger	477
5.2.2.1. Generelt	477
5.2.2.2. Specielt om behandling af personoplysninger om politisk virksomhed	478
5.2.3. FEs videregivelse af oplysninger	478
5.2.3.1. Generelt	478
5.2.3.2. Specielt om forsvarslovens § 13, stk. 4	480
5.2.3.3. Specielt om udlændingelovens § 45 a, stk. 2 (videregivelse til udlændingemyndighederne)	480
5.3. Behandling og videregivelse af andre oplysninger end personoplysninger	481
5.4. Regler om indsigt	481
5.4.1. Direkte indsigt	481
5.4.2. Indirekte indsigt	481
5.4.3. Særligt om offentlighedsloven, persondataloven og forvaltningsloven og om indsigt i FEs personalesager og sikkerhedsgodkendelsessager	482
5.5. Regler om historisk indsigtsret	482
5.6. Tilsynet med Forsvarets Efterretningstjeneste (FE-tilsynet)	483
KAPITEL 13	484
DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION	484
1. OVERVÅGNING, EFTERFORSKNING OG REGISTRERING AF PERSONER MV.	484
2. ADGANG TIL AKTINDSIGT	488
3. VIDEREGIVELSE AF OPLYSNINGER	489
4. KONTROLFORANSTALTNINGER	490
4.1. Indledning	490
4.2. EMRK artikel 8	490
4.3. EMRK artikel 13	494
KAPITEL 14	496
FREMMED RET	496
1. INDLEDNING	496
2. NORGE	496
2.1. Indledning	496
2.2. Efterretningstjenesternes opgaver og virksomhed	497
2.2.1. Politiets Sikkerhedstjeneste	497
2.2.2. Efterretningstjenesten (E-tjenesten)	498
2.2.3. Nasjonal Sikkerhetsmyndighet og Forsvarets Sikkerhedsmyndighet	498
2.3. Efterretningstjenesternes indsamling, registrering, behandling og videregivelse af oplysninger ...	499
2.3.1. Særligt om PST	499
2.3.2. Særligt om de øvrige efterretningstjenester	500
2.4. Kontrol med efterretningstjenesterne	501
3. SVERIGE	502
3.1. Indledning	502
3.2. Efterretningstjenesternes opgaver og virksomhed	502
3.2.1. SÄPO	502
3.2.2. Forsvarefterretningsvirksomhed	502
3.3. Efterretningstjenesternes indsamling, registrering, behandling og videregivelse af oplysninger ...	503
3.3.1. Særligt om SÄPO	504
3.3.2. Særligt om forsvarsefterretningsvirksomhed	505

3.4. Kontrol med efterretningstjenesterne	506
4. TYSKLAND	507
4.1. Indledning	507
4.2. Efterretningstjenesternes opgaver og virksomhed	507
4.2.1. BND.....	507
4.2.2. BfV.....	508
4.2.3. MAD.....	509
4.3. Efterretningstjenesternes indsamling, registrering, behandling og videregivelse af oplysninger ...	510
4.4. Kontrol med efterretningstjenesterne	511
5. STORBRITANNIEN.....	512
5.1. Indledning	512
5.2. Efterretningstjenesternes opgaver og virksomhed	512
5.2.1. Security Service	512
5.2.2. Secret Intelligence Service (SIS).....	512
5.2.3. Government Communications Headquarters (GCHQ).....	513
5.2.4. Defence Intelligence Staff.....	513
5.3. Efterretningstjenesternes indsamling, behandling og mulighed for adgang til oplysninger	513
5.3.1. Indsamling af oplysninger	513
5.3.2. Behandling af oplysninger	514
5.3.3. Adgang til oplysninger	515
5.4. Kontrol med efterretningstjenesterne	515
6. HOLLAND	516
6.1. Indledning	516
6.2. Efterretningstjenesternes opgaver og virksomhed	517
6.2.1. AIVD.....	517
6.2.2. MIVD.....	517
6.3. Efterretningstjenesternes indsamling, registrering, behandling og videregivelse af oplysninger ...	518
6.3.1. Indsamling af oplysninger.....	518
6.3.2. Behandling af oplysninger	519
6.3.3. Adgang til personoplysninger	519
6.4. Kontrol med efterretningstjenesterne	520
KAPITEL 15.....	521
FØRSLAG TIL LOV OM POLITIETS EFTERRETNINGSTJENESTE (PET)	521
KAPITEL 16.....	587
FØRSLAG TIL LOV OM FORSVARETS EFTERRETNINGSTJENESTE (FE).....	587

